

Economie van Het Nieuwe Telen voor de sierteelt

Energiek Event 21 april 2010

Marc Ruijs

LEI / Wageningen UR Glastuinbouw

Hans Olsthoorn

Flynth adviseurs en accountants

WAGENINGEN UR
For quality of life

Productschap Tuinbouw
Voor een bloeiende zaak

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Kas als Energiebron

Inhoud

- Inleiding
- Referentiesituatie
- Systemvarianten (Het Nieuwe Telen)
- Resultaten
- Stimuleringsregelingen
- Conclusies

WAGENINGENUR
For quality of life

Productschap **Tuinbouw**
Voor een bloeiende zaak

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Kas als Energiebron

Inleiding

- Inventarisatie systeemvarianten
  - veel verschillende systeemvarianten
- Gewassen: roos en Gerbera
  - Phalaenopsis en Freesia
- Recente cijfers uit praktijk en onderzoek
- Saldo van extra baten en extra kosten
  - nieuwbouwsituatie
- Gevoeligheidsanalyse

WAGENINGEN UR
For quality of life

Productschap Tuinbouw
Voor een bloeiende zaak

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Referentiesituatie

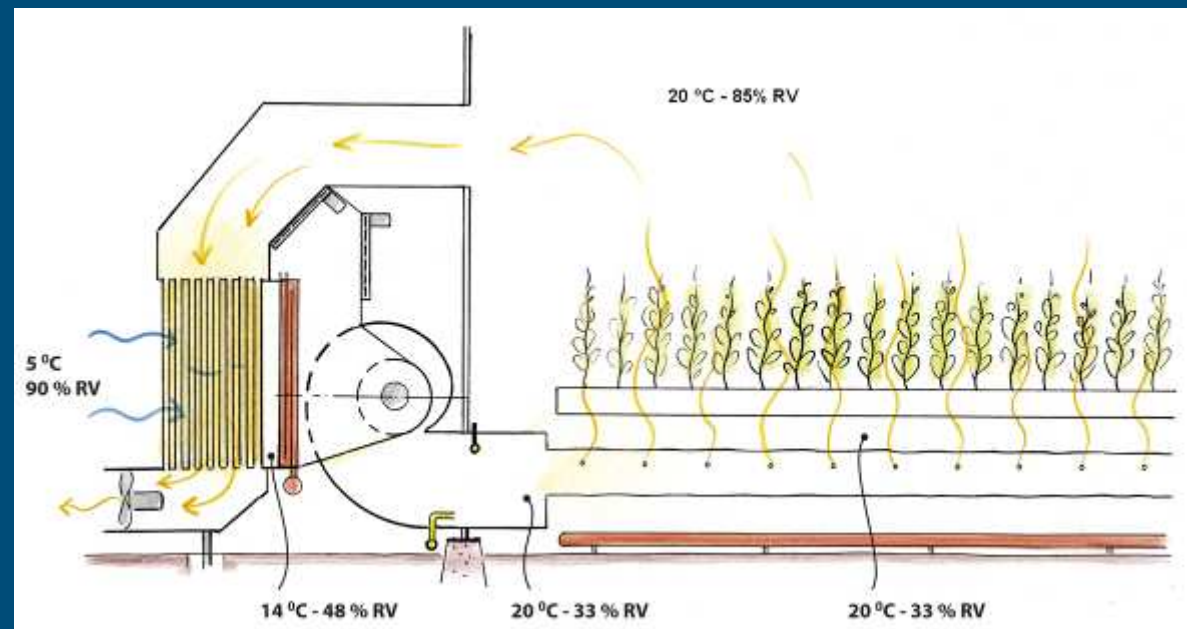
	<i>Roos (Passion)</i>	<i>Gerbera</i>
Glasoppervlak (ha)	8	4
Capaciteit wkk (We/m ²)	56	41
Vermogen belichting (We/m ²)	90	35
Energiegebruik		
- gas (m ³ /m ²)	96	51
- elektra (kWh/m ²) inkoop	49	6
- elektra (kWh/m ²) verkoop	63	98
CO ₂ inkoop (kg/m ²)	0	0
Fysieke productie (st/m ²)	300	300

Systeemvarianten: roos

- Variant 1: actief koelen, WKK deels vervangen door WP en aquifer
- Variant 2: buitenlucht aanzuigen en extra scherm (stap 1-3 HNT)

Buitenluchtaanzuiging
en distributie

WAGENINGENUR
For quality of life

Productschap Tuinbouw
Voor een bloeiende zaak

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Uitgangspunten systeemvarianten: roos

	Referentie	Variant 1 koelen	Variant 2 Stap 1-3 HNT
Capaciteit wkk (We/m ²)	56	34	44
Vermogen warmtepomp (We/m ²)	-	15	-
Energiebehoefte			
- warmte (MJ/m ²)	1600	1400	1200
- koude (MJ/m ²)	0	400	0
- elektra (kWh/m ²)	320	365	325
CO ₂ behoefte (kg/m ²)	35	30	32
Energiegebruik			
- gas (m ³ /m ²)	96	56	74
- elektra (kWh/m ²) inkoop	49	155	74
- elektra (kWh/m ²) verkoop	63	0	13
CO ₂ inkoop (kg/m ²)	0	0	0
Fysieke productie (%)	100	100	100
Productprijs (%)	100	102,5	100

Systeemvariant: Gerbera

- Variant 1: nivolatoren en vaker schermen (stap 2-4 HNT)

Nivolator

WAGENINGEN UR
For quality of life

Productschap **Tuinbouw**
Voor een bloeiende zaak

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Kas als Energiebron

Uitgangspunten systeemvarianten: Gerbera

	Referentie	Variant 2 Stap 2-4 HNT
Capaciteit wkk (We/m ²)	41	30
Vermogen warmtepomp (We/m ²)	-	-
Energiebehoefte		
- warmte (MJ/m ²)	900	700
- koude (MJ/m ²)	0	0
- elektra (kWh/m ²)	74	77
CO ₂ behoefte (kg/m ²)	25	22
Energiegebruik		
- gas (m ³ /m ²)	51	38
- elektra (kWh/m ²) inkoop	6	11
- elektra (kWh/m ²) verkoop	98	54
CO ₂ inkoop (kg/m ²)	0	0
Fysieke productie (%)	100	100
Productprijs (%)	100	100

Overige uitgangspunten

- Gas: 20 ct/m³ (commodity)
- Elektriciteit: verkoop: 7,5 (peak) en 4,5 ct/kWh (dal)
inkoop: 10,0 (peak) en 7,0 ct/kWh (dal)
- CO₂: 8 ct/kg

WAGENINGENUR
For quality of life

Productschap Tuinbouw
Voor een bloeiende zaak

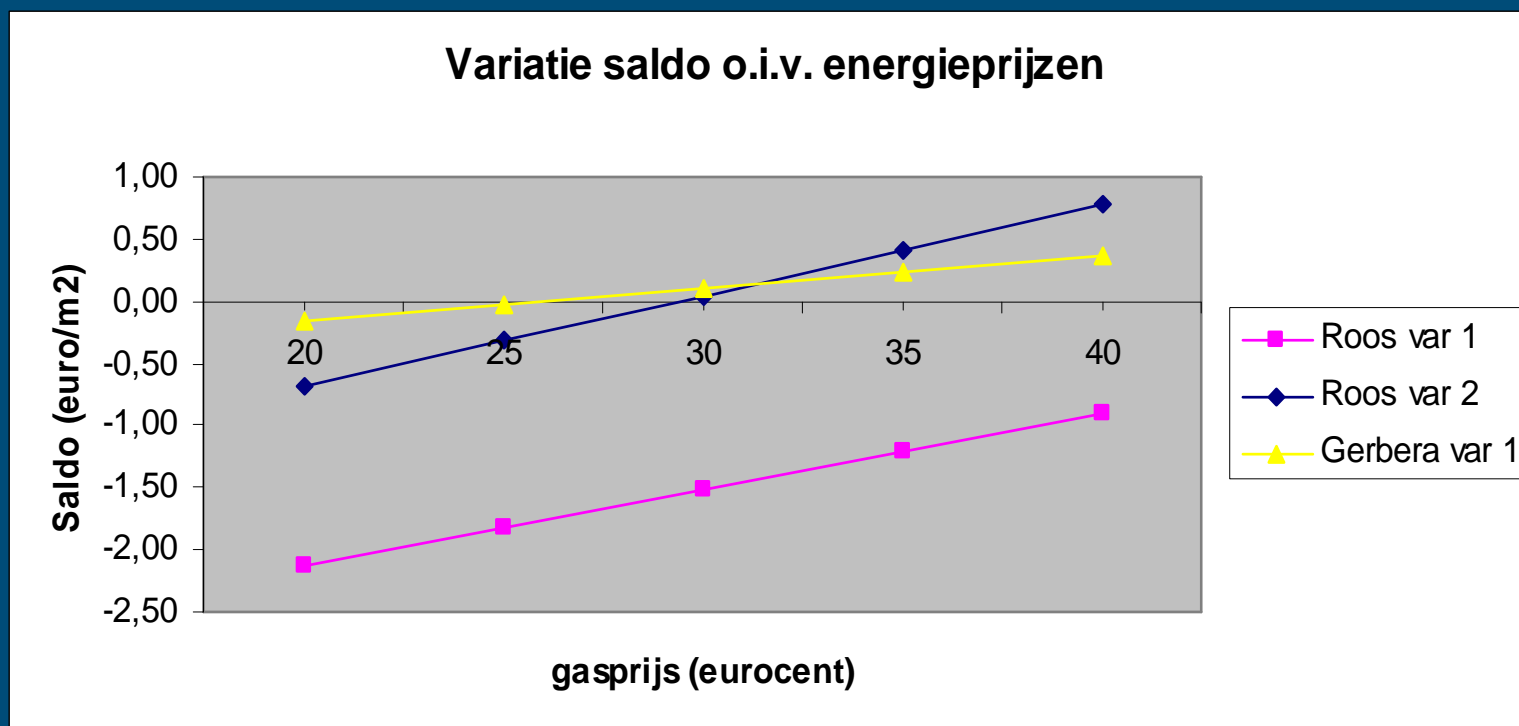
Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Saldo t.o.v. referentie (€/m²)

Gewas	Roos		Gerbera
	variant 1 koelen	variant 2 1-3 HNT	variant 1 2-4 HNT
Systemvariant			
extra investeringskosten	1,25	0,60	-0,55
extra energiekosten	3,60	0,10	0,70
extra opbrengsten	2,75	0,0	0,0
Saldo van extra baten en extra kosten	-2,10	-0,70	-0,15
Meerinvestering (nieuwbouw)	15	5	-2
Investering (bestaand)	25	10	4

Gevoeligheidsanalyse: energieprijzen

WAGENINGEN UR
For quality of life

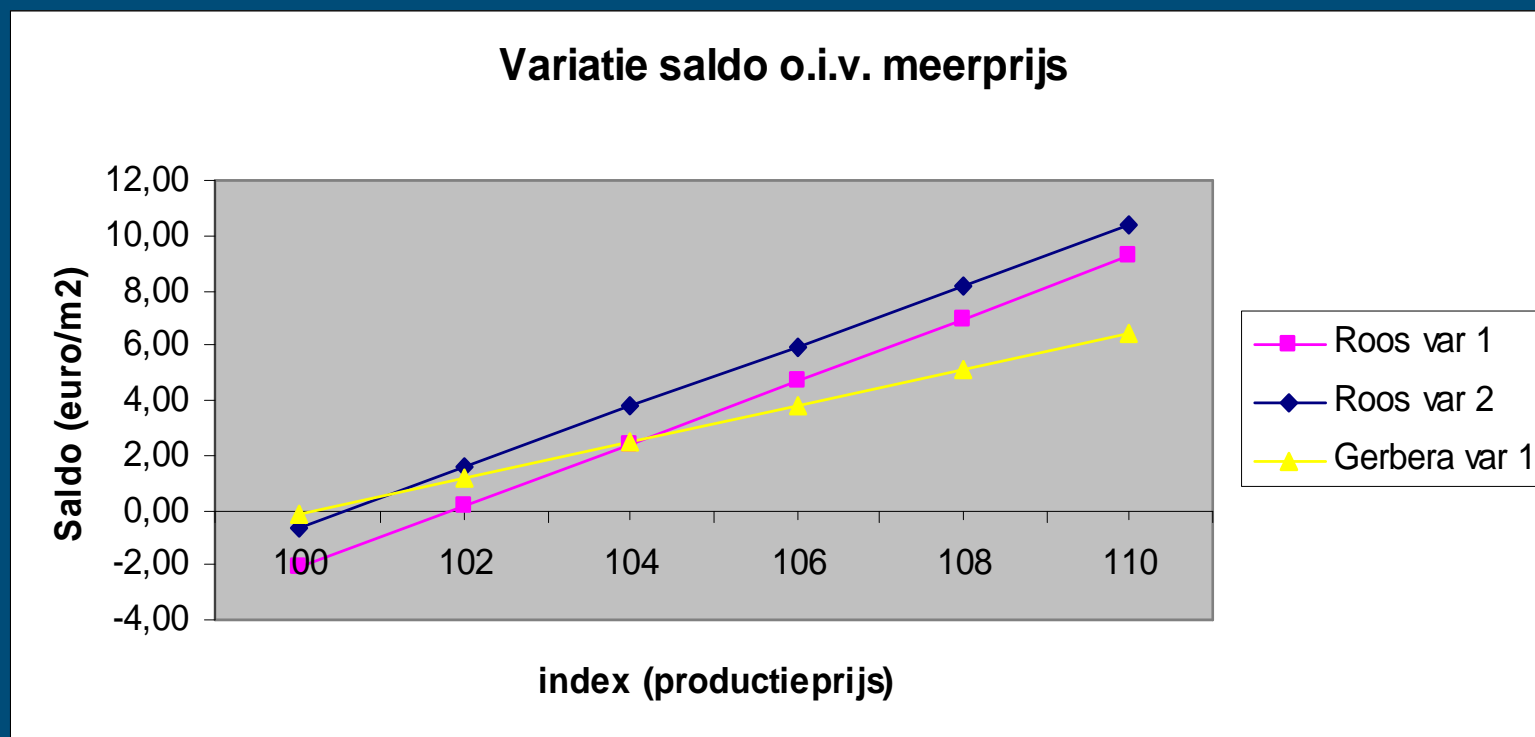
Productschap Tuinbouw
Voor een bloeiende zaak

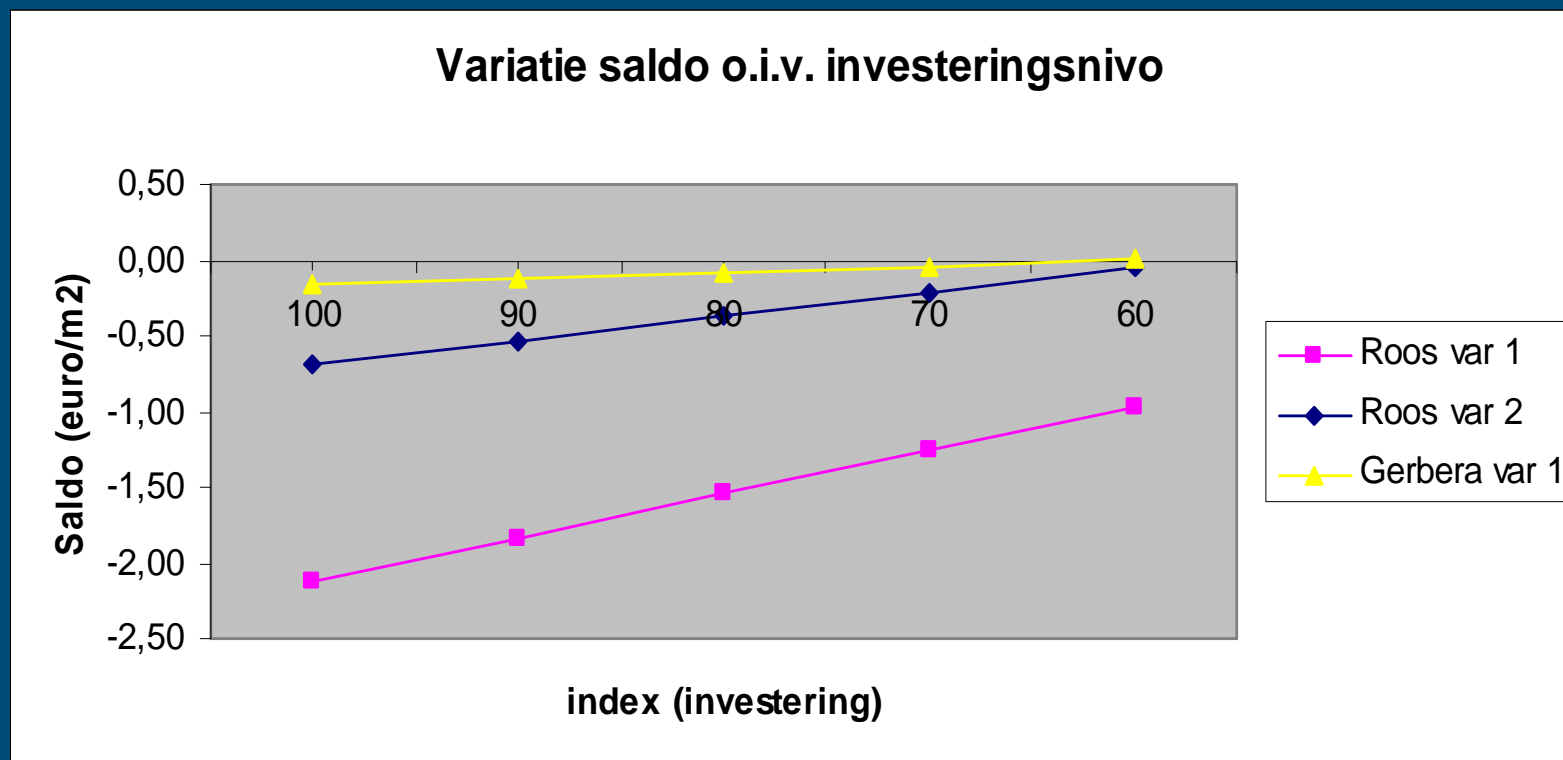
Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Gevoeligheidsanalyse: meerprijs

Gevoeligheidsanalyse: investering/subsidie

Resultaten: Phalaenopsis en Freesia

Gewas	Phalaenopsis	Freesia
Systemvariant	variant 1 Koelm > WP WKK > WP	variant 1 Koelm > WP vernevelen
extra investeringskosten	0,30	0,40
extra energiekosten	-0,90	-0,95
extra opbrengsten	0,0	1,4
Saldo van extra baten en extra kosten	0,60	1,95
Meerinvestering (nieuwbouw)	10	3

Stimuleringsregelingen

- MEI
  - 40% subsidie op buitenluchtaanzuiging i.c.m. 2e scherm
  - Voorwaarden: CO₂ reductie $\geq$ 25% en primaire energiebesparing $\geq$ 15%
  - Indiening 15 sept – 29 okt 2010
- IRE
  - 25% subsidie op afzonderlijke componenten
  - 2e scherm: subsidiale kosten max 25% over 10 €/m²
  - Buitenluchtaanzuiging: subsidiale kosten max 25% over 6,70 €/m²
  - Indiening 1 april tot 14 mei 2010
- EIA
  - 44% investeringsaftrek op buitenluchtaanzuiging en 2de scherm
  - Indiening gehele jaar
- GLK
  - 40% investeringsaftrek (MIA/Vamil)
  - Extra punten buitenluchtaanzuiging (icm dichtschermb): extensief 4 en intensief 5
  - Extra punten 2de scherm: extensief 3 en intensief 4
  - Indiening gehele jaar

Conclusies

- HNT (stap 1-3) biedt economisch perspectief
  - Resultaten gevoelig voor uitgangspunten
- HNT rendabel met 40 % subsidie
- WKK kan samen met HNT, maar ...
  - Hoger elektrisch rendement ongunstig voor HNT
  - Hogere gasprijs tov elektraprijs gunstig voor HNT (én omgekeerd)
- Interessant voor kleinere bedrijven en bedrijven met relatief kleinere wkk's

- WP+aquifer rendabel bij Phalaenopsis en Freesia
  - Interessant voor andere te koelen gewassen
- Actief koelen bij roos (nog) niet rendabel

Bedankt voor uw aandacht

© Wageningen UR

WAGENINGEN UR
For quality of life

Productschap **Tuinbouw**
Voor een bloeiende zaak

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Kas als Energiebron